

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

METHODOLOGY FOR THE EFFECTIVE ORGANIZATION OF MUSIC CLASSES IN PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Djalilov Ergash Kenjayevich

Professor, Department of Music Education Samarkand State Pedagogical Institute

Abstract

Today, the effective organization of music classes in preschool educational institutions serves as a foundation for the development and proper guidance of children’s musical abilities. Therefore, developing an effective methodology for organizing music lessons is of great importance. This article analyzes issues related to planning music classes while considering children’s age and psychological characteristics, as well as the use of modern pedagogical technologies and interactive methods. In addition, the study reveals the role of music lessons in shaping children’s aesthetic taste, developing creative abilities, and enhancing their overall educational upbringing.

Keywords

preschool education, music classes, methodology, pedagogical technologies, interactive methods, aesthetic education, creative abilities, music education, child development, educational effectiveness

MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA MUSIQA MASHG’ULOTLARINI SAMARALI TASHKIL ETISH METODIKASI

Samarqand davlat pedagogika instituti “Musiq ta’limi” kafedrasi professori

Djalilov Ergash Kenjayevich

Annotatsiya. Bugungi kunda maktabgacha ta’lim tashkilotlarida musiqa mashg’ulotlarini samarali tashkil etish bolalarning musiqiy qobiliyatini rivojlantirishga,

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO’NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

to’g’ri yo’naltirishga asos bo’ladi, shu maqsadda musiqa mashg’ulotlarini samarali tashkil etish metodikasini ishlab chiqish muhim sanaladi. Mazkur maqolada bolalarning yosh va psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda musiqa mashg’ulotlarini rejalashtirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol usullardan foydalanish masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, musiqa mashg’ulotlarining bolalarda estetik didni shakllantirish, ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish va umumiy tarbiyaviy ahamiyati ochib berilgan.

Kalit so‘zlar: maktabgacha ta’lim, musiqa mashg’ulotlari, metodika, pedagogik texnologiyalar, interfaol usullar, estetik tarbiya, ijodiy qobiliyat, musiqa tarbiyasi, bolalar rivoji, ta’lim samaradorligi

Kirish. Maktabgacha ta’lim tizimi bolalarning har tomonlama rivojlanishida muhim bosqich hisoblanadi. Ushbu davrda bolalarning estetik didi, ijodiy qobiliyatlari va musiqiy idroki shakllanadi. Ayniqsa, musiqa mashg’ulotlari orqali bolalarda nafaqat san’atga bo’lgan qiziqish, balki nutq, xotira, diqqat va emotsional sezgirlik kabi muhim sifatlar ham rivojlanadi.

Hozirgi kunda maktabgacha ta’lim tashkilotlarida musiqa mashg’ulotlarini samarali tashkil etish dolzarb masalalardan biri bo’lib qolmoqda. Chunki an’anaviy yondashuvlar o’rniga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo’llash, bolalarning faolligini oshirish va ularni mashg’ulot jarayoniga jalb etish muhim ahamiyat kasb etadi. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida musiqa mashg’ulotlarini samarali tashkil etish, avvalo, ta’lim jarayonining puxta rejalashtirilishiga bog’liq.

Asosiy qism. Musiqa mashg’ulotlari bolalarning yosh xususiyatlari, qiziqishlari va individual qobiliyatlarini inobatga olgan holda tashkil etilishi lozim. Ayniqsa, 3–7 yosh oralig’idagi bolalarda musiqa orqali idrok qilish, eslab qolish va ifodalash qobiliyatlari

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

faol rivojlanadi. Musiqa mashg‘ulotlarini tashkil etishda quyidagi metodik yondashuvlar muhim ahamiyatga ega:

Birinchiidan, **integratsiyalashgan yondashuv**. Bunda musiqa boshqa faoliyat turlari, nutq rivojlantirish, harakatli o‘yinlar, tasviriy san‘at bilan uyg‘un holda olib boriladi. Bu esa bolalarning bilim va ko‘nikmalarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi [6].

Ikkinchiidan, **interfaol metodlardan foydalanish**. Masalan, musiqali o‘yinlar, ritmik harakatlar, sahnalashtirish va improvizatsiya elementlari bolalarni mashg‘ulotga faol jalb etadi. Bu usullar orqali bolalarda mustaqil fikrlash va ijodkorlik rivojlanadi [5].

Uchinchiidan, **axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish**. Zamonaviy texnologiyalar yordamida bolalarga turli musiqiy asarlarni tinglatish, animatsiyalar orqali tushuntirish imkoniyati yaratiladi. Bu esa mashg‘ulotlarning qiziqarli va samarali o‘tishini ta‘minlaydi [4].

Shuningdek, musiqa mashg‘ulotlarining asosiy tarkibiy qismlariga qo‘shiq kuylash, musiqa tinglash, ritmik harakatlar va bolalar cholg‘u asboblari jo‘r bo‘lish kiradi. Ushbu faoliyatlar bolalarning musiqiy eshitish qobiliyatini, ritm tuyg‘usini va estetik didini rivojlantiradi [3]. Maktabgacha ta‘lim tizimida olib borilayotgan islohotlar ham musiqa ta‘limining sifatini oshirishga qaratilgan. Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining **2019-yil 8-maydagi PQ-4312-son qarori** “Maktabgacha ta‘lim tizimini rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” maktabgacha ta‘lim mazmunini yangilash, jumladan, bolalarning estetik va musiqiy tarbiyasini rivojlantirishni ustuvor vazifa sifatida belgilab berdi[1]. Bundan tashqari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining **2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni** “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”da [2] yosh avlodni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash, ularning

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

madaniy va estetik saviyasini oshirish muhim yo‘nalishlardan biri sifatida qayd etilgan. Yuqoridagi hujjatlar asosida maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida musiqa mashg‘ulotlarini zamonaviy talablar asosida tashkil etish, pedagoglarning kasbiy mahoratini oshirish va innovatsion metodlarni keng joriy etish zarurati yanada ortmoqda. Maktabgacha yosh davri bolaning shaxs sifatida shakllanishida muhim bosqich bo‘lib, aynan shu davrda unda musiqaga qiziqish, eshitish qobiliyati, ritm va ohangni his etish hamda ijodiy faollikning dastlabki ko‘nikmalari rivojlanadi. Shu nuqtai nazardan, maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida musiqa mashg‘ulotlarini ilmiy-metodik asosda tashkil etish pedagoglardan yuqori kasbiy tayyorgarlik, ijodiy yondashuv hamda bolalarning yosh va individual xususiyatlarini chuqur hisobga olishni talab etadi. Tarbiyachi va musiqa rahbarlarining asosiy vazifasi bolalarni musiqiy faoliyatga jalb etish orqali ularning estetik dunyoqarashini kengaytirish, musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirish hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashdan iboratdir.

Xulosa. Musiqa mashg‘ulotlari jarayonida qo‘shiq aytish, musiqa tinglash, musiqali-harakatli o‘yinlar hamda bolalar cholg‘u asboblari ijro etish kabi faoliyat turlari muhim o‘rin tutadi. Ushbu faoliyatlar orqali bolalarning emotsional holati, nutqi, xotirasi, tasavvuri va ijodiy tafakkuri rivojlanadi. Shu bilan birga, zamonaviy maktabgacha ta‘lim tizimi musiqa pedagogidan nafaqat musiqiy bilim va ko‘nikmalarni, balki bolalar psixologiyasi, pedagogik texnologiyalar hamda innovatsion yondashuvlarni ham puxta egallashni talab etadi. Musiqa mashg‘ulotlarini samarali tashkil etish ko‘p jihatdan pedagogning metodik savodxonligi, ijodiy izlanishi va bolalar bilan individual hamda guruhli ishlash malakalariga bog‘liqdir. Shu bois mashg‘ulotlarda interfaol metodlar, zamonaviy texnologiyalar hamda didaktik o‘yinlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-2, 2026**

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati.

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining **2019-yil 8-maydagi** “Maktabgacha ta’lim tizimini rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi **PQ-4312-son**

Qarori

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining **2022-yil 28-yanvardagi** “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi **PF-60-son Farmoni.**

3. Yo‘ldosheva M., “Bolalar musiqa tarbiyasi asoslari”, -T.: Tafakkur, 2020

4. Rahimov Sh., “Maktabgacha ta’limda innovatsion texnologiyalar”, -T.: Innovatsiya nashriyoti, 2023

5. Karimova D., “Musiqa tarbiyasi metodikasi”, -T.: Fan va texnologiya, 2022

6. Qodirov R., “Maktabgacha ta’lim pedagogikasi”, -T.: O‘qituvchi nashriyoti, 2021